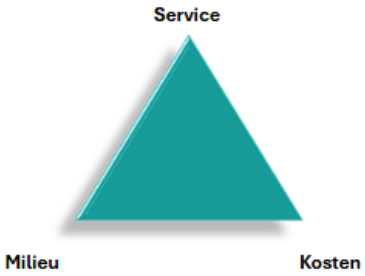
Achtergrondinformatie Thema-avond Grondstoffenbeleidsplan 27 november 2025

De huidige Grondstoffenbeleidsplannen “Samen minder afval 2020/2021-2025” van Westervoort en Duiven lopen af. In de afgelopen jaren zijn goede resultaten behaald, maar de doelen zijn nog niet volledig bereikt. Het vaststellen van afval- en grondstoffenbeleid is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Een actueel grondstoffenbeleidsplan is nodig om richting te geven aan de ambities op gebied van service, kosten en milieu.

Afwegingskader Grondstoffenbeleidsplan

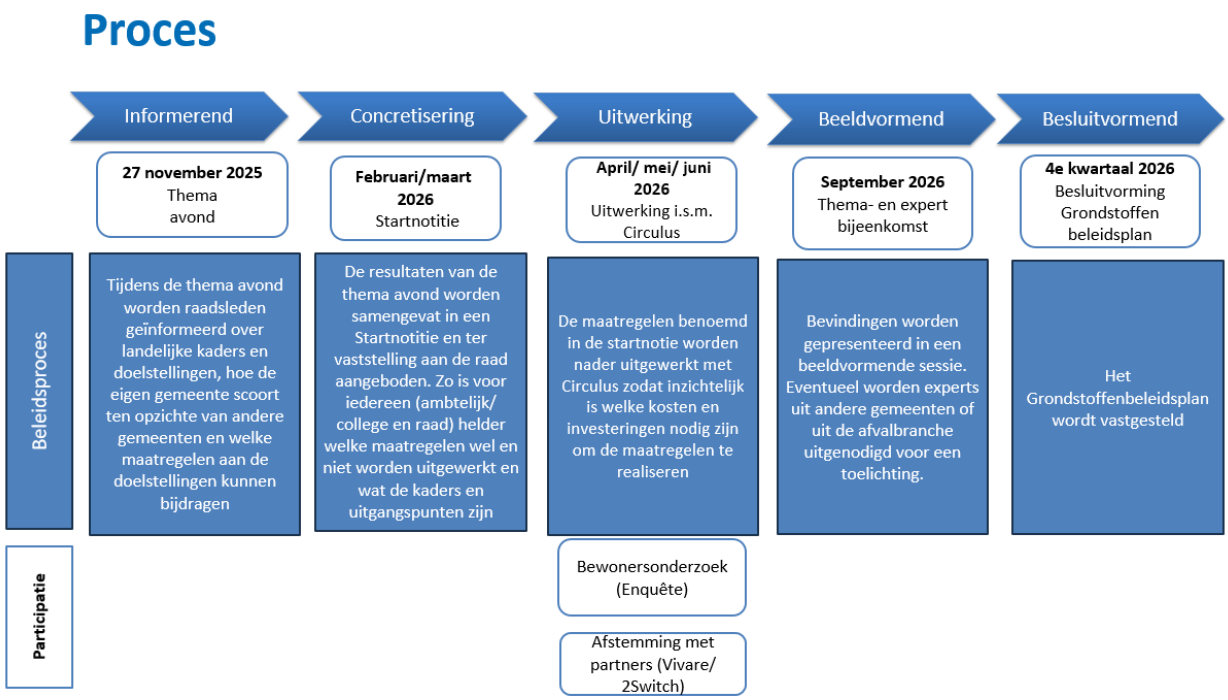
Doel van de avond

Om te komen tot een nieuw grondstoffenbeleidsplan starten we op 27 november voor de gemeenteraden van Westervoort en Duiven met een gezamenlijke themabijeenkomst. Doel is een beeldvormende en interactieve avond voor raadsleden te organiseren. Raadsleden worden meegenomen in de landelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op lokaal beleid zoals veranderende wet- en regelgeving en fiscale maatregelen. Ook worden de huidige resultaten besproken en mogelijke verbeteringen en maatregelen die kunnen zorgen voor minder restafval, betere service naar inwoners, meer recycling en kostenbeheersing op korte en langer termijn. We gaan hierover graag in gesprek met raadsleden.

Procesplanning

Een samenvatting van deze avond met uitgangspunten, wijze participatie en mogelijke verder uit te werken maatregelen wordt begin 2026 als startnotitie aan de gemeenteraad ter vaststelling voorgelegd. Dit biedt de basis voor de uitwerking van het Grondstoffenbeleidsplan. De resultaten worden na de zomer gepresenteerd tijdens een thema-avond. Definitieve vaststelling van het nieuwe grondstoffenbeleidsplan is gepland in het vierde kwartaal van 2026.

Planning besluitvormingsproces Grondstoffenbeleidsplan

Huidige situatie

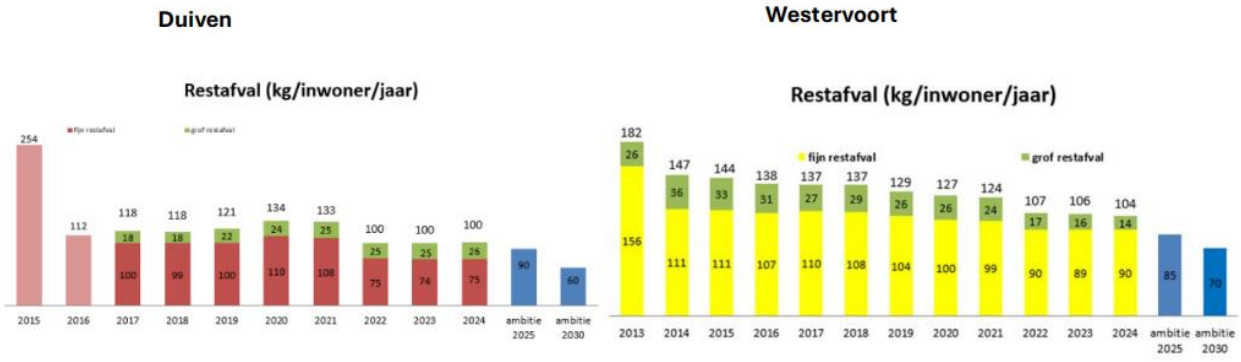
Jaarlijks ontvangt de gemeenteraad een geactualiseerde evaluatie van het beleidsplan “Samen minder Afval”.

Duiven: Inzamelresultaten Huishoudelijk Afval Duiven 2024

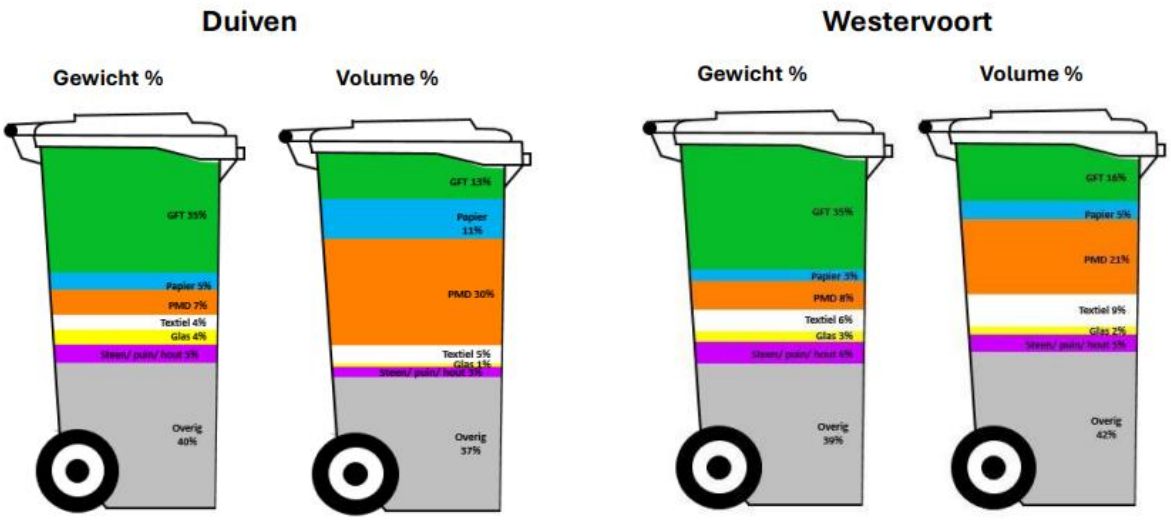
Westervoort: Inzamelresultaten Huishoudelijk Afval 2024 Westervoort

Belangrijke indicatoren in de evaluatie zijn; het aantal kilogram restafval per inwoner per jaar, het scheidingspercentage en de samenstelling van het restafval.

Ontwikkeling restafval kilogram per inwoner per jaar (bron: jaarevaluatie 2024)

Samenstelling restafval (sorteeranalyse 2024)

Onderzoeksvragen

1) Ambities en doelstellingen

Voor verdere uitwerking van beleid is het wenselijk om een (gezamenlijk) ambitieniveau te definiëren. Op dit moment wordt in Duiven 100 kilogram per inwoner per jaar ingezameld en in Westervoort 104 kilogram.

De huidige ambities zijn:

- Duiven 90 kg in 2025 en 60-65 in 2030
- Westervoort 85 kg in 2025 en 70-75 kg in 2030.

1. De landelijke doelstellingen zijn voor 2035 65% recycling (het recyclingpercentage in 2024 voor Westervoort is 66% en Duiven 67%).
2. Afvalpreventie is een belangrijk speerpunt in de komende jaren.
3. De nadruk ligt op kwaliteit van afvalstromen voor betere recycling, lagere verwerkingskosten en hogere opbrengsten.
4. Minder restafval voor minder CO2-uitstoot en lagere verwerkingskosten zonder dat dit ten koste gaat van kwaliteit van grondstoffen.

Onderzoeksvraag: Wat zijn realistische en haalbare ambities en doelstellingen voor Duiven en Westervoort?

2) Kaders en uitgangspunten

Ook kaders en uitgangspunten geven richting aan verder uit te werken maatregelen. Zo zijn de volgende kaders en uitgangspunten geformuleerd:

1. Bij het uitwerken van maatregelen houden we rekening met het effect op de afvalbeheerskosten op korte en lange termijn.
2. We streven naar zoveel mogelijk uniformiteit voor een efficiënte dienstverlening door Circulus en duidelijke communicatie naar inwoners, mét oog voor lokale wensen.
3. We houden rekening met regionale ontwikkelingen en samenwerking met partners.

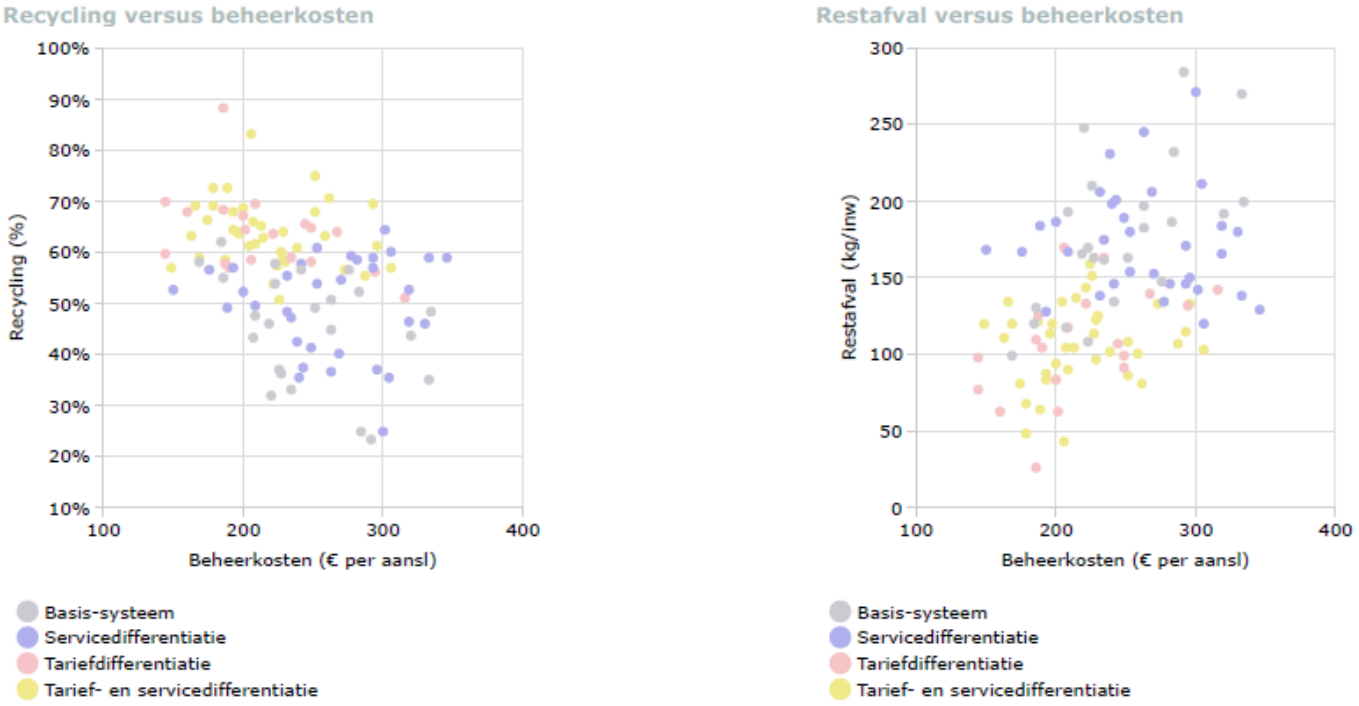
Onderzoeksvraag: Zijn er nog andere kaders en uitgangspunten te benoemen?

3) Voorbeelden van kansrijke maatregelen en verbetervoorstellen

Op basis van de huidige resultaten, voorbeelden van andere gemeenten en ervaringen van Circulus is een inventarisatie gemaakt van maatregelen waarvan verwacht wordt dat zij een bijdrage kunnen leveren aan de ambities en doelstellingen. Deze is lijst niet volledig maar biedt een basis voor verder onderzoek.

1) **Het onderzoeken van vrijwillig omgekeerd inzamelen met een financiële prikkel om de minicontainer in te leveren**
   Omgekeerd inzamelen is één van de maatregelen die effect kan hebben op vermindering van restafval en betere afvalscheiding. Inwoners brengen dan het restafval weg naar een ondergrondse container voor restafval. Inwoners in de laagbouw beschikken dan over minicontainers voor papier en gft. Gemeenten in het verzorgingsgebied van Circulus werken met vrijwillig omgekeerd inzamelen, in deze vorm kiezen inwoners zelf of ze voor het restafval gebruik willen maken van de minicontainer of een ondergrondse container. Omgekeerd inzamelen is al de praktijk op enkele locaties in Westervoort en nieuwbouwwijk De Ploen in Duiven. Tegelijk worden in sommige gemeenten neveneffecten geconstateerd zoals beleving van serviceverlaging door inwoners en vervuiling van grondstofstromen.
   Onderzoeksvraag: Wat is het verwacht effect op service, kosten en milieu van de invoering van “vrijwillig” omgekeerd inzamelen naar voorbeeld van andere gemeenten in het verzorgingsgebied van Circulus? En is het wenselijk om omgekeerd inzamelen bij nieuwbouw de standaard inzamelwijze te laten zijn.

Grafiek percentage recycling en kilogram restafval versus afvalbeheerskosten in relatie tot beleidskeuze

Bron: NVRD Benchmark huishoudelijk afval 2024

2) **Het terugbrengen van de inzamelfrequentie van restafval van 1 keer per 4 weken naar 1 keer per 6 weken of 1 keer per 8 weken**
   Er zijn verschillende gemeenten in Nederland die restafval eens per zes weken inzamelen. Dit beleid wordt vaak ingevoerd in het kader van duurzaamheid, afvalvermindering en kostenefficiëntie. De keuze voor 1 keer per 6 weken of 1 keer per 8 weken wordt vaak gemaakt in gemeenten waar het gescheiden inzamelen van afval goed op gang is en het restafval aanzienlijk is verminderd. Frequentieverlaging van restafval kan ook als serviceverlaging door inwoners worden ervaren.
   Onderzoeksvraag: Wat is het verwacht effect op service, kosten en milieu van de verlaging van de inzamelfrequentie van het restafval?

3) **Het plaatsen van GFT zuilen met toegangscontrole bij appartementen**
   Gemeenten zijn verplicht om groenafval bij appartementen in de hoogbouw apart in te zamelen. GFT verzamelvoorzieningen die openbaar toegankelijk zijn bevatten vaak veel vervuiling waarna het GFT niet gerecycled kan worden. Het afsluiten van verzamelvoorzieningen voor GFT bij appartementen heeft een positief effect op de kwaliteit van het GFT, zo blijkt uit ervaring. Bij een groot aantal appartementencomplexen zijn sleutels uitgereikt aan bewoners. Deze zijn divers in soorten en maten, lastig in beheer, makkelijk kwijt te raken en inefficiënt in de dienstverlening van Circulus. Uit oogpunt van een uniform straatbeeld, service naar inwoners toe en efficiency in de inzameling is de wens om de huidige voorzieningen te vervangen voor GFT zuilen die met de afvalpas toegankelijk zijn.
   Onderzoeksvraag: Wat is het verwacht financieel en milieueffect voor het plaatsen van GFT zuilen bij alle appartementen?

4) **Ondergrondse restafvalcontainers die nieuw geplaatst worden of aan vervanging toe zijn, voorzien van een trommel voor 30 liter en 60 liter**
   Veel gemeenten waar diftar is ingevoerd bieden ondergrondse containers restafval met 2 inworpopeningen, één met 30 liter en één met 60 liter inworptrommel. Het tarief is verhoudingsgewijs hetzelfde. Dit komt tegemoet aan mindervalide inwoners en aan inwoners die erg weinig restafval hebben.
   Onderzoeksvraag: Wat is het verwacht financieel effect en de doorlooptijd om dit realiseren?

5) **Optimalisatie mogelijkheden inzameling papier**
   a. **Het onderzoeken van de noodzakelijke investeringen voor het plaatsen van inzamelvoorzieningen voor papier bij appartementen**
      Op dit moment wordt papier bij appartementen veel inpandig verzameld. Met vaak uitpuilende hokken. Tegelijk worden deze inpandige voorzieningen ook vaak als (elektrische) fietsenhok gebruikt. Dit is arbotechnisch onwenselijk en tijdrovend voor Circulus en bovendien brandgevaarlijk. De wens is daarom om te onderzoeken wat de noodzakelijke investeringen zijn om bij bestaande appartementen en nieuwe locaties ondergrondse papiercontainers te plaatsen.

   Onderzoeksvraag: Wat is het verwacht financieel effect en de doorlooptijd om dit realiseren?

b. Het verstrekken van minicontainers voor papier in Westervoort

Het los inzamelen van papier is onwenselijk om verschillende redenen: vanuit arbotechnisch oogpunt voor de inzamelaars, los papier verwaait en veroorzaakt zwerfvuil, los papier kan nat worden waarna het niet goed meer te recyclen is. Inzameling met minicontainers zal naar verwachting leiden tot meer kilo's, een betere scheiding van papier en een hogere service voor inwoners.

Onderzoeksvraag: Wat is het verwacht effect op service, kosten en milieu van de verstrekking van papiercontainers aan huis.

c. Het verhogen van de inzamelfrequentie en aanpassen van de aanbiedregels van papier in Duiven

In Duiven wordt het papier 1 keer per 8 weken ingezameld en wordt het naast de containers bijgeplaatste papier meegenomen door Circulus. Dit is onwenselijk vanuit arbeidsbelasting, verwaaien van papier wat leidt tot zwerfafval en kwaliteit van papier. Verwacht wordt dat een hogere inzamelfrequentie beter aansluit bij de capaciteitsbehoefte en minder bijgeplaatst papier. Dit zal naar verwachting leiden tot meer kilo's en betere scheiding van papier, minder zwerfvuil en lichtere routes voor de inzamelaar die sneller uit te voeren zijn.

Onderzoeksvraag: Wat is het verwacht effect op service, kosten en milieu van de verhoging van de inzamelfrequentie van papier naar 1 keer per 4 weken?

6) **Optimalisatie afvalscheiding en dienstverlening grof huishoudelijk afval**

Er is een betere scheiding mogelijk van grof huishoudelijk afval. Grof huishoudelijk afval is de totale hoeveelheid grof huishoudelijk restafval en grondstoffen die bij huishoudens vrijkomt. Grof huishoudelijk *restafval* is de hoeveelheid grof huishoudelijk afval die na bron- en nascheiding resteert, inclusief verbouwingsrestafval.

a. Circulair ambachtscentrum

Net als veel gemeenten in Nederland zijn ook Westervoort en Duiven bezig met het concept circulair ambachtscentrum. Een circulair ambachtscentrum combineert en versterkt activiteiten op gebied van afval scheiden, hergebruik, reparatie, kringloopbedrijvigheid en sociale werkgelegenheid. Vaak wordt deze in regionaal verband geëxploiteerd. Het onderzoek naar het circulair ambachtscentrum is een apart traject dat nauw verweven is met het grondstoffenbeleidsplan, maar zijn eigen besluitvormingsproces kent en hier verder buiten beschouwing wordt gelaten.

b. Mobiele Recyclewagen

Klein grof huishoudelijk afval verdwijnt nog vaak in de restafvalcontainer. Om inwoners te stimuleren klein grof huishoudelijk afval (formaat boodschappentas) apart te houden, introduceren diverse gemeenten de Recyclewagen (ook wel GRIP wagen Grondstoffen Inzamel Punt of mobiele milieustraat genoemd).

De Recyclewagen wordt doorgaans ingezet bij winkelcentra met een vaste frequentie. Gemeenten zetten dit in als extra service voor inwoners met een grote afstand tot de milieustraat, wonend in het buitengebied en in de kernen (Dronten), maar ook steden als Zwolle en Haarlem passen dit concept naar tevredenheid toe. De Recyclewagen wordt vaak bemand door de afvalcoach. Op die manier is dit ook een effectief communicatiemiddel waar vragen van inwoners beantwoord worden, extra informatie of biobakjes verstrekt worden. Circulus ontwikkelt op dit moment een eigen Recyclewagen voor haar aandeelhoudende gemeenten.
Onderzoeksvraag: Op welke manier en tegen welke kosten kan de inzet van een mobiele recyclewagen als extra service ingezet worden in Duiven en Westervoort?

a. Betalen voor halen; ophaalservice grof huishoudelijk afval

Gemeenten kennen vaak een haal- en brengsystematiek voor grof huishoudelijk afval, waarbij inwoners gestimuleerd worden om zoveel mogelijk grof afval te brengen omdat op de milieustraat (Afvalbrengstation) grof huishoudelijk afval in veel verschillende stromen gescheiden kan worden. Daarom wordt vaak de systematiek "*betalen voor halen"* toegepast. Op dit moment bestaat er geen haalservice voor grof huishoudelijk afval in Duiven.
Onderzoeksvraag : Uit oogpunt van dienstverlening voor inwoners kan onderzocht worden of onder bewoners de behoefte bestaat een ophaalservice voor grof huishoudelijk afval tegen betaling te bieden?

7) **Onderzoek naar optimalisatie gebruik PMD zakken**

De inzameling van PMD via doorzichtige inzamelzakken kent voor- en nadelen. Doordat deze transparant zijn kan makkelijk gecontroleerd worden of de inhoud correct is, maar de zakken zijn niet adresgebonden waardoor het lastig te herleiden is wat de herkomst is. Daarnaast worden veel PMD zakken verstrekt, waarvan het sterke vermoeden is dat deze niet voor de inzameling van PMD worden gebruikt.
Onderzoeksvraag: is het mogelijk om PMD zakken op adresniveau te verstrekken en te koppelen uit oogpunt van kostenreductie en betere controle op kwaliteit?

8) **Structurele bewustwording en gedragsbeïnvloeding van inwoners**
    a. Wortel en de stok benadering. Communicatie, inzet op afvalcoaching en handhaving in geval van excessen, afvallessen, afvalfestivals
    b. Inzet op afvalpreventie (wasbare luiers, voedselverspilling)
    c. Inzet op kwaliteit van stromen GFT, papier en Textiel; voortzetting van Schone Stromen als structureel onderdeel van gedragsbeïnvloeding

9) **Nog nader te benoemen maatregelen**

Deze notitie betreft een eerste verkenning van mogelijke maatregelen die kunnen bijdragen aan een betere afvalscheiding, een hogere service en een schone leefomgeving rekening houdend met afvalbeheerskosten. Deze is niet definitief en kan desgewenst aangevuld worden met aanvullende maatregelen.